

Издази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
годину 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се у
плаћеним писима непосредно
администрацији «Глас
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом уплати-
тицом на пошту у Котор.
Дописи шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАШТВУ

АЛЕКСАНДРУ III.

ЦАРУ САМОДРШЦУ И ГОСПОДАРУ РУСИЈЕ,

И ПР. И ПР. И ПР.

ПОВОДОМ СВЕЧАНОГ КРУНИСАЊА У МОСКВИ

МЈЕСЕЦА 15. МАЈА.

1883.

„Ох! Боже силе, јакости, снаге,
„Утврди ЦАРУ круну врх главе!
„Дневе МУ даруј срећне и благе!
„Дигни МОНАРХА на било славе!
„Ти обезбједи ЊЕМ Господарство!
„Дом МУ заштити, сахрани Царство!...“
Славјанских срца удружен лик:
Ох! данас овај шиље ти клик! —

„Учврсти скиптар ЦАРУ у руци!
„Оружјем правде ЊЕГ наоружај!
„Сваку МУ змију коварну стуци!
„У нужди сваку помоћ МУ пружај!
„Злотвора сваког ЊЕМУ укроти!
„НАЊ маха не дај злобној работи!“
Услиши Боже Славјанства глас:
Буд' САМОДРШЦУ сјеверном спас! —

Русија снажна, ње ЦАР у моћи:
Тврди су станац свему Славјанству
Противу свакој надутој злоби,
Противу сваком црном поганству,
Што-но се стрјеме — да и траг сами
Са б'јела свјета утару нами...
Русија јака, јак њезин ЦАР:
Свему Славјанству вишији су дар!

ПОРФИРОНОСЧЕ! Насљедник ТИ си
Пр'јестола, круне у мучној доби:
Ал' већим духом клоучо ниси,
Нити ћеш клоучит пред којом коби;
Док имаш Бога у прилог СЕБИ:
Супостат неће нахудит ТЕБИ...
Бог ће Славјанства молитве чути:
ЦАРА ће под свој заклонит skut! —

На Цетињу.

Сва срца, с Бјелог до Сивог мора,
(Славјанска срца:) купају за ТЕ;
С ТОВОМ — да срећна цукне им зора:
Свег Славства очи гледају на ТЕ...
Ради Славјанства — ка' и рад себе:
Русија мора да љуби ТЕБЕ...
Њој и Славјанству Вођа си ТИ:
ТИ с нами свуда — свуд с ТОВОМ ми...

Велик ТИ отац: — велика дјела
Смишља', извађа',... и ТИ у свему
Великодушан а срца смјела:
Вјеран си ЦАРЕ, замјеник Њему.
„Русија силна — Славјанство своје!“
Златно су знаме заставе ТВОЈЕ...
О! владај, царуј, буди нам жив!
Славјанство с ТОВОМ — ТИ с њим си див!

ТВОЈ Орао свуда нек ловор срета!
Пред мачом нек ТИ свуд душман пада!
Русија с ТОВОМ нека процвјета,
Да њој ни жвале прождорног ада,
У јеку свога најкешћег јада:
Не могу задат никаквог вр'једа!...
ТВОЈ славни Орб, ТВОЈ храбри мач:
Нека Славјанству свуд гасе плач! —

И мира Господ, нек пошље с неба
Русији ТВОЈОЈ — Анђела мира,
Да примљен дарак соли и хљеба
О дивном слављу данашњег пира:
Могнеш уживат дуго и спасно,
Св'јетом вазда ка' сунце јасно!...
Ох! милионе Славјанства ТВОЈ:
На ув'јек с ТОВОМ спасао Бог! —

Ј. Сундечић.

ТЕЛЕГРАМИ С ПУТА Њ. В. КЊАЗА.

Од стране министра иностраних дјела г. В. Ст. Радоњића стигле су на Цетиње ове депеше:

МОСКВА, 10. Маја у 1 уру по поноћи. — Његово Височанство Књаз здраво приспιο у Москву овај час.

МОСКВА, 10 маја у 9 часова по подне. — Данас свечан улазак Његовог Величанства Цара у Москву, у којем је Његово Височанство Књаз учествовао. Сјајност и одушевљење неописано.

(Види остале депеше на 4. страни.)

Крунисање руског цара.

У руском „Правитељственом Вјестнику“ обнародован је церемонијал за улазак цара у Москву и за крунисање. По том церемонијалу имају се у одређени дан (10. ов. м.) у Петровском двору окућити све личности које ће учествовати при уласку. Улазак ће бити овим редом: напријед иде начелник полиције, за којим долази права свита царева, с обе стране неколико ескадрона тјелесне гарде, посланици азијатских народа на коњу, посланици козачких пуковнија, високо племство на коњу, разне категорије нижих дворских чиновника, два мајстора церемоније крунисања и један главни церемонијатор, врховни церемонијатор и коморски дјетићи (јункери) на коњу. За овима долазе коморска господа, други ред дворских чиновника, дворски кавалери, пратиоци иностраних принчева, дворски маршал, први ред дворских чиновника, чланови државног вијећа и врховни дворски маршал. Дворски чиновници возе се у отвореним фаetonима, остали у позлаћеним колима. За њима непосредно долазе тјелесна чета, кавалерска гарда, тјелесна гарда, и цар на коњу, министар од царске куће, војни министар и т. д., сви велики кнезови, принчеви страних владалачких домова, војводе од Лајхтенберга, принчеви Олденбуршки, војводе од Мекленбурга, главни ађутанти, побочни ађутанти и пратња принчева. Онда долази царица са великом кнегињом Кеcнијом у осмонпрежним позлаћеним парадним колима, штамајстор, пажи, велике кнегиње, тјелесна чета оклопника, државне госпође (статедаме) и дворске госпође царицине и великих кнегиња. На крају иду двије чете хусара и улана на коњу.

При уласку у варош опалиће се 71 топ, и тада цара поздрави гувернер московски. На путу, којим ће цар пролазити, поздрављаће га разне задруге и депутације. Сви чланови царевог дома сићи ће с кола код Воскресенских Врата, прекретиће се и цјеливаће икону мајке божје иверске. На цијелом путу до Кремља војници ће стојати у реду с обе стране. При уласку у Кремљ унуте се Њихова Величанства, велики кнезови и велике кнегиње са пратњом и крунидбеним чиновницима, који иду напријед, у сепени сабор, гдје их дочека свети синод са свештенством, пружи им крсна цјеливање и покروпи их светом водicom. У то овал се 85 пута из тона. По што се за тијем сврши благодарење, пође се у архангелски сабор, одаде у благо-

вјештенски сабор и најпослије крвенијема скалама од кремљске палате, гдје Њихова Величанства у своје коморе унију. Тада пукне 106 тона. Кроз три дана пред крунисањем гласници царени оглашавају народу да ће бити крунисање, и тад се одвира сваки пут народна химна. Изасланицима и заступницима странијех дворова објављују церемонијатори, који се у позлаћеним колима возе, када ће бити крунисање. У очи самога крунисања држаће се по свијема црквама бденија.

На сами дан крунисања, у 7 часова у јутро, опали се 21 топ. Око 8 часова и по дипломатско тијело заузме своја мјеста у усенском сабору. Од пријестоне дворане до сабора намјештени су у ред војници с обе стране. На шљедник Пријестола, праћен члановима царевог дома који се не налазе у царевој свити и осталим страним принчевима и т. д., упути се у цркву. Пут до цркве, којим ће Њихова Величанства проћи, покروпи се светом водicom. Кад се јави, да је све паредно, полазе Њихова Величанства у пријестону дворану и заузму мјесто на пријестолу. За тијем се крене сав поход пут цркве. Њихова Величанства иду под небом, које носе шеснаест главнијех ађутаната, а помаже им друго шеснаест главнијех ађутаната. Митрополит московски дочека Њихова Величанства на уласку у цркву и поздрави их бесједом. Митрополит новгородски благослови их крстом, а митрополит кијевски покروпи их светом водicom. Ушавши у цркву Њихова Величанства три пута се поклоне пред царекијема дјерима, цјеливају иконе и попу се на пријестолу Михаила Феодоровића и Александрејеве. На позив митрополита новгородског цар очита „вјерују“, а за тијем почиње свештено крунисање. Цар се огрне порфирним ортачем, метне круну на глави, узме жезло у десницу, а државну јабuku у лијеву руку и опет се посади на пријестолу. За тијем остављајући жезло и државну јабuku на јастук, позове к себи царицу, која пред њим клекне. Цар скине са своје главе круну, дотакне се њом главе царицине, и опет стави себи круну на главу, а царица стави на главу малу круну. Царица се сад огрне порфирним ортачем, стави на се лавца св. Андријевског реда и заузме мјесто на пријестолу. Цар опет узме у руке жезло и државну јабuku, а свештенство отијева „многостетвије“. На то сва звона зазвоне на свијема црквама и избаде се 101 топовски метак. Приступити честитају Њиховим Величанствима клањајући се три пута пред њима. За тијем се служи служба божја, а иза службе долази „миропомазаније“. Митрополит новгородски помаже цара по челу, очима, носу, устима, ушима, прсима и рукама. Опет сва звона ударе и загрми 101 топ. По том цар помаже царицу светим миром по челу. „Миропомазаније“ изврши се пред царским пријестолом. За тим цар уђе кроз царске двери у олтар и прими тамо свето причење, хљеб за себе а вино за себе; за тијем уђе у олтар и царица, те се и она причести, узевши хљеб и вино заједно. За тијем цар, као крунисан и миропомазан, прима честитања сједи на пријестолу. Послије тога крене се сав поход натраг у палату кроз архангелски и благовјештенски сабор. Из крунисања даје се објед у гранитовој палати. при којем цар и царица обједују сами за једним столом. Дипломатско тијело и сви они, који не обједују у гранитовој палати, излазе из дворане узмикући натраг и клањајући се пред Њиховим Величанствима. Свештенство и прва два реда чиновника обје-

дују заједно на једном столу. Трећи и четврти ред чиновника, маршали племства, племство, генерали и т. д. обједују под шаторима у кремљском дворцишту. Послије објед а цар и царица отиду у своје унутрашње коморе. За три дана иза крунисања непрестано звона звоне.

У вечер је освјетљење.

Петроград, 2. Маја. — 10. ов. м. долазе овамо дванаест рускијех јерарха ради крунисања царева. Данас ће поћи од вје врховни церемонијатор граф Пален са дворском канцеларијом у Москву. Овдјешње дипломатско тијело полази 5. и 7. ов. м. на особеним возовима у Москву; њемачко пак посланство полази 6. ов. м. само за себе на једном нарочитом возу који је за себе узело.

Књаз Црногорски Никола и Књаз Бугарски Александар долазе заједно 10. ов. м., те ће с царем Александром заједно ући у Москву.

Москва, 4. Маја. — Још пуно једанаест дана раставља нас од свечаног дана крунисања, а већ има више од недеље дана како се стара крунидбена столица рускијех царева спрема да тај дан достојно дочека. У вароши врви као у мравињаку; хиљаде и хиљаде рука раде дан и ноћ на разнијема пословима који се предузимљу ради што вишег увеличања те необичне свештеновине. Из најудаљенијих провинција Русије и из иностранства долазе странци с намјером да присуствују царевом крунисању. Куће се обнављају и украшавају; по улицама и на пјачама граде се свакојаки предмети који ће служити на украс и на освјетљење вароши. Судећи по тијем спремама, варош чини сва могућа напрезања, да приготи за цара Александра III. величанствен дочек. Расподежење је у народу узвишено, и опште се држи да ће свештено крунисања најсјајније ишцати.

Начињене су двије велике трибуне, које могу хватити по 5000 људи, за московско грађанство и за чиновнике, да би могли одатле гледати, када цар са својом свитом пође на крунисање.

Мало по мало долази и војска, која ће овдје бити концентрисана за вријеме крунисања, и то из разнијех гарнизона царевине. Почем у касарнама нема довољно мјеста за толику војску разнога рода оружја, то је иза вароши начињен велики око, гдје ће се војска оставити. На свијема жељезницама, које утјечу у Москву, војска чува стражу.

Данас су дошли амо из Петрограда велики кнез Максимилијан са својом породицом, и војни министар граф Миљутин.

Москва, 5. Маја. — Данас је изишао програм за крунидбене свештеновине који је у свијема тачкама цар одобрио.

Програм свештеновине, које обухватају вријеме од 8. Маја (долазак царева) до 28. Маја (одлазак царева), гласи овако:

8. Маја: долазак царева и царице у петровски дворца. 10. Маја: свечан улазак у кремљски двор. 11. Маја: Посвећење државне заставе. Од 12. до 14. Маја трају прописане црквене церемоније и обреди. У ове дане цар и царица не ће излазити никуд. 15. Маја: Крунисање, у вечер освјетљење. 16. Маја: Примање честитања страних мисија, у вечер играња у мраморској палати. 17. Маја: војска и чиновници чине своја поклонства цару и

ре, и задржава пращину, да не уђе у органе дисања. Врло је корисно дакле подстризати, а не бријати браду; нарочито је то корисно радницима, који живе у вјечитој пращини, и онима који путују по пјесковитим крајевима.

Дказано је, да мање пате од зубобоље људи, који не брију браду ни бркови. Уилсон прича о неким случајевима ангине, којима је узрок био тај, што су бодасеници били обрјали браду, коју су до тог времена носили.

Брада обично порасте за једну линију недељно, а за четири нацна на годину. С тога човјек, који би се бријао од двадесете до седамдесете године, покосио би свега једанајсет тона браде.

У просвијешеном XIX. вијеку има још људи, који брижљиво пази, да се не би ошишали, ни браду подстригли, кад мјесец онада, те се увијек са календаром савјетују, да ли смију ићи у берберницу. Таке људе ево цијелом свијету оглашујем као сујевјерне будале, који вјерују извјесно и у тешке, море и вукодлаке. То су глупе незналице, које треба ишмијавати и презирати.

Нокти спадају у област коже, а такође су једна од чињеница љепоте. Како би могла бити лијена рука са ружним ноктима?

Нокти штите врхове прстију и дају им чврстоће за хватање и притискање.

царици. 18. Маја: Подворење госпођа, у вечер свечана престава у позоришту. 19. Маја: Пријенос крунидбених драгоцјености из пријестоне дворане у мраморску палату; послје подне велики објед за свештенство. 20. Маја: велики свечан објед за племство. 22. Маја: поход у манастир св. Троице. 23. Маја: Светковина двјестогодишњег јубијеја преображенске и сјменовске гардијске пуковније; у вечер свечана играња у Кремљу. 24. Маја: Свечан објед у част дипломације. 25. Маја: Посвећење спасовске цркве. 26. Маја: Свечан објед за врховне чиновнике московских власти. 27. Маја: Велика војничка парада на хоћинском пољу. 28. Маја: Одлазак царева и царице у Петроград.

Министар царског дома, граф Воронцов-Дашков, данас је стигао амо из Петрограда, да сам лично руководи и надзирава потоње припреме за крунисање.

Москва, 6. Маја. — Физиономија московских улица постала је већ необично живља, премда смо још доста далеко од самијех свештеновине крунисања. Нека усхићена веселост опажа се на лицу свијех становника. Мало по мало почињу већ долазити и чланови владалачкијех кућа и остали принчеви јевропскијех дворова као изасланици; њих дочекују на жељезничкој штацији високи војни чиновници, њима придијељени ађутанти и дворски служитељи и отпращају их у палате које су за њих одређене. Улички живот московски почиње већ да добија због тога необични полет. Варош је ова већ сама по себи и у обично доба врло занимљива са својих специјалних и многоврених староруских типова, а сад је добила у толико вину драг. Она је већ сада пренуђена народа, а како ће тек бити, када наступе праве свештеновине! Вријеме је право прозетно, да не може љепше бити; плаво небо своди се над вароши, која одсјајаје у својим чудноватим стародревним грађевинским споменцима, којима нема равнијех ниједна варош у Јевропи.

Данас на подне стигао је амо из Петрограда велики кнез Михаил Александровић са својом супругом, великом кнегињом Катарином Михайловном. По подне добоше митрополит Исидор новгородски, који ће као најстарији пресједавати у св. синоду; главни прокуратор св. синода Шобједоносцев, министар унутрашњих дјела граф Толстој, депутације мухамедовских народа из азијатске Русије, Емир Кивански са својим руским министром, Престолонашљедник Букарије са великом свитом, и једна депутација од шест највишењих главара из Туркестана. Све ове мухамедовске депутације доносе руском цару и царици најдрагоцјеније поклоне; нарочито депутација из Туркестана доноси читав један вагон пун набијен свакојаких најскупоцјенијих материја, њилима, веза, које ће, кад буде примљена, цару пред ноге ставити.

Јуче на вечер освјетљена је, ради огледа, велика кула на цркви св. Ивана, која лежи између усенског сабора и цркве дванаест апостола. Оглед је ишао да не може боље бити.

Данас је рођендан руског Престолонашљедника, те је тога ради у Чудовском манастиру држано свечано богослужење, на којем је чинодјејствовао митрополит московски. Црква је била препуњена свијета; нарочито су се многи високи војници видјели.

Нокти на руци расту један милиметар на недељу, а на ногама четири пута спорије.

Све његовање поката своди се на то, да их треба сјећи перорезом или ножицама, и да сировицом од слонове кости треба потиснути епидермиду, како не би прионула на доњу површину нокта. Окрајке те епидермиде не треба никада сјећи, нити пак треба стругати површину нокта, јер ни онда сувише одбљају.

Нокте треба чистити мокром четкицом, а никако тврдом и оштрим оруђем. Нокте на рукама најбоље је сјећи у облику полукруга, и то не са свијем до сама меса. На ногама пак можемо их сјећи од прилике у облику четвороугла, а ни пошто им не треба стезати сувише тијесним ципелама.

Једно је од најважнијих правила за његовање поката оно притискавање епидермиде гдје је усађена доња плена поката. Довољно је то урадити два пута недељно, па да она кожа не прионе. Сувише честим и сувише jakim притискавањем повриједили бисмо коријен нокту, те би се по ноктима појавиле оне познате бијеле пјеге.

Кад су нокти прљави или блиједи, добро је протрти их лимуновим соком.

Пустити нокте нек расту док расту, ма како их често држали увијек је у најмању руку будалаштина. Да би се могло парадирати оним дугачким кандама, треба у лудо трошити много времена, треба се одрећи уживања, да стиснемо руку како

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ХИГИЈЕНА ЉЕПОТЕ.

Од

Дра Павла Мантегаце.

(Пријевод с талијанског.)

(Наставак.)

Власуље су старе колко и људка сујета, те им се нахоји трага и у неким стародревним кинонима Иванде. Световије, Херодијан, Овидије и Јувенал говоре о власуљама цара Отона, Доминијана, Каракале и Несалине. Ова је, буди узгред речено, своју црну косу покривала плавом власуљом, као што вели Јувенал:

Nigrum flavo crinem abscondente galero.

А пјесник Флавије Аријан прича о једном римском витезу, ком је у сред неке свештеновине вјетар одрио власуљу:

Navis ad adverso boreae spiramine perlitant.

Ridiculum populo conspiciente caput; Nam mox dejecto nituit frons nuda galero.

Плаве ћерке сурове Германије шизаху своју косу на продају Римљанима, као што пише Овидије:

At tibi captivae mitte Germania crines.

Или као што Марцијан пише Лесбија:

Aretos de gente condam tibi, Lesbia, mihi.

Узалуд је викао Тертулијан:
„Стидите се метнути на главу освештану крштенијем косу каквог нееретника, који је умро у пјанству и пороку, или каквог зликовца, који је свршио на вјешалима.“

Узалуд је Цариградски сабор 692 забранио власуље.

Узалуд је у новије доба Кокиљар овако ишмијаво власуље:

De la queue d'un cheval peinte, Quand leurs cheveux sont trop peints, Ils ont une perruque feinte.

Све у залуд, власуље су се опет одржале. Чак је било једно вријеме, кад бјеше махната мода шинати своју природну косу, ма како лијена била, а мјесто не носити огромне власуље.

То бјеше славно доба снова. Природа је тај стидни додаток одузела човјеку, да би га узвирила, а човјек га је себи опет прикачио, да би се понизио.

О власуљи хигијена има само да каже ово: Не носите је него у крајњој потреби. То значи, да се власуља може носити само онда, кад се и. пр. ни хладном водом, ни хидропатским лијечењем нијесте могли ослободити главобоље, честих назаба, зубобоље и других новоља, које су вие симптоме, пошто сте косу изгубили.

Брада, тај достојанствени узрае јачега пода, штити лице, гдје има врло много живаца, од ваљких промјена температу-

Политички преглед.

Поред крунисања царева у Москви, на које је данас сав свијет очи упрло и о којем и ми зборимо скоро у цијелом листу данашњем, највишу пажњу обраћају на себе догађаји у Италији. Има већ двије њедеље, како се тамо води велика парламентарна борба између „званичне“ и „иредентовачке“ Италије, т. ј. између Депретиса-Манчиннија и њихових сједињених противника Никотере, Кајролија и Криспија. Главна, око чега се ова борба води, то је спољашња политика, т. ј. да ли ће се Италија одрећи својих спољашњих аспирација и придружити стално конзервативним средњоевропским силама, или ће се наставити старој политици талијанској, по којој отаџбина талијанска још није цијела и уједињена јер су неки дијелови талијанске земље још неспасени и под туђим јармом? Борба је свршена у прошли понедељник, и кабинет Депретис-Манчиннијев одржао је сјајну побједу. При главној влади је добила изјаву повјерења од 348 против 29 гласова. Дакле огромна већина скупштине на њеној је страни. Главни мањине припадају искључиво опозицији крајње левнице. Она је дакле, са својим јавним и тајним вођама, претрпјела одлучан пораз. Тим догађајем двоје је повезано пред Јевропом. Прво, да талијански радикали нијесу у стању да за своје планове задобију парламентарну већину у скупштини и народу, и по томе да за сад бар не могу рачунати на успјех нити у својим републиканским тежњама у самој Италији нити у изведењу свога иредентовачког програма у спољашњој политици. Друго, да је данашња влада талијанска за своју дојаконшу политику добила не само потпуно признање, него да јој је народ у спољашњој политици са свијем одришенио руке. У држању свом према Аустро-Угарској, које је толико нападано с иредентовачке стране, сада је влада талијанска савршено оправдана, а исто тако одобрен јој је и корак којим је приступила савезу њемачко-аустријском.

Ово је доиста једна велика и радикална мијена, која се догодила у Италији, јер прекинути са стародавним традицијама и омиљеним аспирацијама које се носе у души народа од толико вијекова, то је лака ствар. До сад се могло свакојако о томе мислити, могло се претпостављати, да је то само званична Италија која држи с владом и владином политиком и која нагиње путевима у спољашњој политици, који су до данас међу Талијанима вадила јако омражени. Но данас, када имамо пред собом востан скупштине, те видимо, да се за владу и владину политику изјављује 348 гласова, а против ње само 29 гласова, — данас већ не можемо другаче судити него да су влада и народ у Италији једнога мишљења.

Докле ће то тако трајати, то ћемо видјети. Међу тим има их довољно, који, добро познајући карактер талијанског народа, не вјерују да та слога може за дуго трајати. Осим тога, и сам начин, како је данашњи кабинет дошао до ове побједи, кадар је да наведе на сумњу у сталност њену. Познато је, да је кабинет Депретис-Манчиннијев само тако могао побједити, што је обје главне партије талијанске скупштине, десницу и такозвану историјску левичу, поткопао и расцијелио тако да је, као што већ видимо из наших депеша, један дио самога кабинета морао подијети оставку, јер је данашњи кабинет произашао из историјске левнице. Депретис је до душе у унутрашњој политици и радио по начелима левнице, о чему свједоче његове упу-

трасне реформе, нарочито укидање проклетог млинарине, демократијашке изборног реда, укидање папирног курса и т. д. Но у спољашњој политици Манчинни је пошао са свијем противним путем и допире до — савеза с Аустро-Угарском, чему се сва дојаконша традиција талијанског народа ошине. На пошлетку је Манчинни помоћу разумне унутрашње политике Депретисове превладао и у спољашњој политици, те је и Депретиса привукао к себи, а овај је опет повукао за собом велики дио од левнице, која је сад остала парламентарно усамљена. Потоње гласање показало је, да сад већ више нема у талијанском парламенту ни деснице ни левнице, него само једна велика владина странка, и нека незнатна четвица на крајњој левници.

Влада талијанска наравно ликује због те побједи. Но људи искусени веде: гдје се тако радикалне мијене тако нагло збивају, ту не може бити сталности ни у чему.

Аустро-угарски државни министар финансије и врховни управник Босне и Херцеговине г. **Калај** држао је ових дана у мађарској академији једно предавање, у којем се трудио доказати, како је мађарски народ позван, да у борби између истока и запада преузме ролу вођа и да својим посредовањем сложи и измири исток са западом. Када се са ове академичке бесједе Калајеве скине њена учена одјећа и када се она преведе на прости српски језик, онда његове ријечи ово значе: народи источни не могу живјети сами за себе, јер у себи немају довољно животне снаге и морају се истрошити у борби између истока и запада. Али они би лијепо могли живјети под круном св. Стефана, у једној саставној и сложеној цјелини с мађарским народом, који је на међи истока и запада и који у себи спаја врлине запада са карактером источним, који је више но икоји други народ толерантан, који чува себе а не дера у друге и т. д.

Те се све лијепе може читати у академији, али — *grau ist alle Theorie!* Народи источни опет са свијем другачије мисли, т. ј. они мисле, да и они имају право као и Мађари да сваки за себе живи и у својој слободи и независности како може и колико може напредује.

Као што видимо из наше депеше из Букурешта, румуњске коморе опет су отворене. Пријестона бесједа, коју је краљ румуњски прочитао, дине ријетким духом самопоуздања, јер краљ у њој каже, да ће он и народ његов непоколебиво остати у дојаконшом држању, т. ј. да не ће допустити да се Румуњској чини неправда примјеном познатијех одлука лондонске конференције, у којој Румуњска није учествовала и чије одлуке никад није одобравала.

Као што листови јављају, такав одговор дала је румуњска влада и на ноту великијех сила, којом је позвана да пристане на рјешења лондонске конференције.

Инглези намјеравају да граде још један канал поред дојаконшег **суеског**. На ово их гони та околност, што је еуски канал по статутима друштва францускога, које га је градило, још једнако у француским рукама, ма да су му Инглези велики дио акција прекупили. Да би се ослободили француског уплива на каналу суеском — тога јединог уплива који је још остао Французима у Мисиру — Инглези хоће поред њега да копају други канал. На то су Францези са свијем природно

просјак. Ево моје главе, ако га он не дочека на три врло различна начина и ако на њега не учини три са свим различна утиска.

Пословице свих народа на свијету доказују нам огромну важност одјеће у обичајима, навикама, законима, моралности, религиозним обичајима и у свему што човјек може смислити, урадити и осјећати.

Vir bene vestitus, pro vestibus esse peritus creditur a mille, quamvis idiota sit ille.

„Човјека лијепо одјевена врло многи по хаљинама сматрају за паметна и ако је будала.“

Хаљину према општем укусу, јело према сопственом. Ова пословица показује свемоћност моде.

Вуна, свила, памук, кожа, сва ткива животињског и биљног царства, кад се скроче према нашем тијелу, кад дођу у додир са нашим кожом, стопе се, тако рећи, с нама, некак се почувјече, ако ми допустите ову новосковану ријеч. Кад погледамо обучена човјека ми морамо обухватити у једно проматрање, у једно представљање и тијело и хаљине, и лице и шешир, и облик тијела и крој капута.

Хаљина на човјеку жива је, говори; она побуђује радост или тугу, смијех или сажаљење. Хаљина паразитана у исти мах и под и карактер и интелигентност онога, који је носи.

Да нема хаљича, не би било ни велике дела историје једног и другог народа,

јер тада ће њихов канал пронасти и тијем се општетити многи људи, који имају своје новце уложене у тај канал. Да би избјегла сваки могући сукоб због тога са владом француском, влада инглеска чини се цијелом овом подухвату са свијем невјешта, остављајући га на вољу и на ризик приватнијем људма. У самој ствари пак тијем се ништа не мијења.

Францези су отворили рат с краљичом од **Мадагаскара**, највећег острва у Африци, које хвата 591981 квадр. километар и броји 3½ милиона душа. Францези већ од дуже времена обилазе око те земље, па како је данас ушло у „моду“, да велике силе јевропске у Азији и Африци залазе гдје год што могу, да би се богаташтво и помагале исисавањем тих земља које се сматрају за пусто масло, то су во и Францези прегли да освоје Мадагаскар. Бисмарко им се у потаји слатко смије, — само нека су што даље од Алзације и Лотарингије!

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 14. Маја.

— О доласку и борављењу Његовога Височанства нашега Књаза г-а Г-а осподара у Бечу налазимо у тамошњим листовима ове појединости:

Црногорски Књаз Никола стигао је 1. ов. м. у вечер са брзим влаком јужне жељезнице у Беч, гдје се по нарочитој жељи Њег. Величанства цесара и краља наставио у двору. На колодвор су дошли, да поздраве Књаза: намјестник барон Посингер, предсједник полиције витез Кртицка, управитељ промета Поајфер, предстојник постаје Хес, повјереник Пол, др. Монош, власник свратити Хауптман, и више српских ђака. Закаснивши по сахата, дојурни влак у 10½ сах. на колодвор, који сијеваше електричном свјетлошћу. Књаз, обучен у народној ношњи, а праћен од свога министра иностраних дјела, Радонића, побочника Матановића, и аустро-угарскога министра-резидента на Цетињу пуковника Темела, примивши поклоне присутних, одвезе се у дворским кочијама у двор, гдје га очекиваху врховне дворске шарже. За вријеме бављења Књаза Николе у Бечу, вршиће код њега почасну службу пуковник Демел. Њ. Величанство примило је посјету Књаза Николе 3. ов. м. у подне. Послије подне посјетио је Књаз у пратњи пуковника Демела чланово царског дома, затим министра спољних послова грофа Калнокија и посланике. У 5 сати по подне бјеше у част Књазу сјајна гозба на двору.

Књаз црногорски Никола примљен је 3. ов. м. у подне од Њег. Величанства цара у посебну аудијенцију, на што је цар посјетио Књаза у његовим камарама у двору. Послије подне истога дана посјетио је Књаз, праћен од придријелена му на службу пуковника барона Демела, у Бечу налазеће се чланове царске фамилије, министра грофа Калнокија и стране заступнике. У 3½ уре послје подне врати се Књаз у двор и сједне к столу, за који још сједоше министар иностраних дјела г. В. Станко Радонић, ађутант Матановић и пуковник Темел. Јучер био је у двору сјајан објед, у којем су учествовали црногорски Књаз Никола, његов министар Радонић и ађутант Матановић, пуковник Демел, министар-резидент пуковник Темел, виртембершки посланик Моклер, граф Калноки и врховне дворске шарже.

Црногорски Књаз Никола примио

је 4. ов. м. прије подне у Бечу налазеће се чланове царске куће. Истога дана прије подне дође из Лаксенбурга у Беч царевић-краљевић Рудолф, да посјети високога госта, који је мало по том аустро-угарском Престолнашљеднику врло посјету. Послије подне примила је Књаза Николу Његово Величанство Царица-Краљица.

Црногорски Књаз Никола примио је у петак прије подне заједничкога министра финансије Калаја и начелника одјељења Сефиља-Марића. Послије подне разгледао је Књаз, праћен од пуковника Темела, разне збирке у двору, музеје и више цркава. Послије тога Књаза је походио пашип лунције у Бечу, Ватинели.

У суботу прије подне отпутовао је Књаз, праћен од свога министра Радонића и ађутанта Матановића, са брзвлатком сјеверне жељезнице у Москву. Осим неколиких државних достојанственика било је на колодвору и много српских ђака, који су Књазу, када је стигао на колодвор и кад се влак кренуо, викали громогласно: живио! Књаз опростив се најрдачачије са намјесником бароном Посингером, предсједником полиције Кртицком, пуковником Темелом и члановима руског посланства, и поздравив ђаке, сједне у кола, која у 11 часова крену за Варшаву.

Како у бечкој „Трибини“ читамо, Његово Височанство Књаз благоволио је повести са собом у Русију, као свога тјелеснога љекара, г. д-ра Јована Јовановића-Змаја, славног и омиљеног пјесника нашег.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 28. Априла. — Ове недјеље имали смо шилек за два дана полудак, облачно и кишу, па за четири дана мањстро приличан и лијепо вријеме, па шилек приличан и облачно, па мањстро приличан и ведро. А море немирно.

Улазак и излазак Бојане био је слободан.

Доједрише:

Траб. црн. „Дулцињота“, тон 35, кап. Сулејман Каши, из Тријења, су 6 момака, крцат трговине.

Траб. итал. „Лаура Кроче“, тон 15, кап. Николо Нена, из Обота, су 5 момака празан.

Траб. итал. „С. Лучија“, тон 15, кап. Панала Ђузене, из Обота, су 6 момака, празан.

Траб. итал. „Ла Кроче Сабинда“, тон 30, кап. Кручи Франческо, из Драча, су 6 момака празан.

Поједрише:

Траб. црн. „Дулцињота“, тон 35, кап. Сулејман Каши, за Обот, су 6 момака, крцат трговине.

Уцињ, 8. Маја. — Ове недјеље пухали су вјетрови од IV четвртца неколико јаки преко дан, а по ноћи тишина; небо мало да не ведро и мирно море.

Доједрише:

Барка црн. „Вир Пазар“, тон 3, кап. Усеин Адем, из Будве, празан.

Брац. црн. „Фортеца“, тон 10, кап. Мустафа Омер, из Будве, празан.

Брац. црн. „Мало се епи“, тон 10, кап. Јусеф Али, из Будве, празан.

Барка црн. „Сефил Бахер“, тон 3, кап. Даут Мустафа, из Св. Николе, са житом.

Траб. црн. „Аирлине“, тон 16, кап. Асан Ађи Мухаг, из Котора, празан.

Траб. турска „Сана Бовани“, тон

3. Огромна производња памука у наше доба сузбила је прилично коначан и вуњен хаљине, те је без сумње и то допринијело, да број јективних порасте.

Вуњена индустрија, која се добро развија у јужној Америци и у Аустралији, требало би да поврати хигијенску равнотежу између вуње и памука. Ево ја љу, ако се не нађе бољег ђенерала, исукати мач и стати на чело фланела, чоха, раша и свега онога, што је плетено или ткано од красног руна благословене овчице, па љу се борити против свих мадапољана, перкала, пифона, платна и т. д. О побједи и не сумњам.

Хигијенска одјећа треба да је лака, да је рђав спроводник топлоте, да је врло пуњљива и да је, у колико се више може, бијела, или што отвореније боје.

Одјећа нас не чува од хладноће само већом или мањом спроводљивошћу топлоте њених конача, него и тиме, што задржава у свом ткању и у својој глаци топли ваздух. Облачећи хаљине на хаљиве одвајамо се све већма од спољне атмосфере разним слојевима топла ваздуха. Отуда бива такође, да у широким хаљинама мање осјећамо хладноћу, него ли у тијесним, само ак вије у јако отворено око руку и око врата.

(Свршиће се).

треба поштено човјеку и како би жељели лијепој женици.

Глава четврта.

Животиња се покрива, богаташ или луда киниуре се, човјек од укуса облачи се.

Balzac.

Спољни је највештај у исти мах наука, цјештина, навика, осјећање.

Balzac.

Облачење није искључива привилегија оне животиње, што се зове Homo sapiens. И свилена буба у извјесним и свечаним тренуцима свога живота, кад се од јадна црва претвара у гиздава лептира, испреде себи ону хаљину, што ми зовемо чауром.

Многе животињице умију себи изаткати хаљине од дрвета, сламе или пијеска. Наконени мошци краду од наших хаљина и наших насловача шарене кончиће, да би свој подмладак заштитили од зиме и непогоде.

Али је само човјек од потребе, да хаљинама тијело брани од метеоролошких појава, па је починио читаву вјештину, која устојстручава његову природну лепоту, која га скоро претвара у онолике особе, коликим се бројем разних хаљина он умије одјенути.

Замислићам да је један од мојих читалаца највећи философ на свијету, који најдубље презире свако угађање моди, па нека а три пута посјети један исти човјек обучен као генерал, као радник и као

